

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.

За АУСТРО-УГАРСКУ, БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф., на четврт
године 1 ф. и 50 новч.

За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштан-
ском упутницом непосредно ад-
министрацији „Гл. Црногорца“
на Цетинје, или отпавиштва-
ма поштом на коју зато пошту;
а коме је наручије, може се
претплатити код г. *Иера Рама-
диновића*, К. Ц. агента у Котор.
Донеси се шаљу уредништву.
Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет цифра
по три новчића за први пут,
а за сваки даљи пут по 2 новч.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

АДМИНИСТРАТИВНИ УГОВОР

МЕЂУ

ЦРНОМ ГОРОМ и ИТАЛИЈОМ
О ПОШТАНСКОЈ СЛУЖБИ.

Главни Управитељ Пошта и Теле-
графа Црне Горе с једне стране;
Министар Пошта и Телеграфа Ита-
лије с друге стране;

Прегледавши чланке 20 и 21 међу-
народнога свјетскога савеза;

Да би побољшали и допунили уговоре,
који уређују поштанске одношаје међу двије
државе, сагласили су се на следеће:

Члан 1.

Између пошта које зависе од угова-
рајућих администрација постојаће редовна
измјена, не само обичних кореспонденција,
него и препоручених и осигураних кутија
са означеном вриједношћу, поштанских
пакета, како обичних тако и са означе-
ном вриједношћу. Поменути предмети могу
бити оптерећени доплатом и за њих се
може тражити повратни реценсе (avis de
reception).

Слободно је свакој администрацији да
надаће додвојоручно одговарајућу листу,
на све или један од таквих пошљака.

Свише уни ће у саобраћај изијене
међународних упутница, простих или те-
леграфских, са или без повратног реценса,
лавате рачуна за рачун трећег и служба
претплате на новине.

Члан 2.

Све службе о којима је ријеч у
горњем чланку 1-оме подврђају се одноша-
јима, формалитетима и таксама које су од-
ређене међународном конвенцијом, изузи-
мајући нарочита одређења, која предвиђају
идући чланци.

Члан 3.

Највиша сума доплата на кореспон-
денце уједно са кутијама означене ври-
једности, или на поштанске пакете, бити
ће од Лира 1000.

Предмети, који су оптерећени допла-
том треба да носе на страни же је адреса:
а) натпис: „Remboursement“ руком напи-
сан или штампан на једној етикету.

б) назначивање суме доплате у францима
и сентимима.

ц) име и адреса пошиљача.
Износ доплате треба да буде назначен
у цијелој ријечи са видљивим латинским
словима или на француском језику, а исто-
времено и са арапским цифрама без икакве
радирања или надоданања.

Члан 4.

Пошто се предаја предмета са допла-
том изврши, наплаћени новац по одбитку
таксе за упутницу и одређене при-
стојбине од 10 сентима, претвара се у
међународну упутницу, на којој треба да
стоји руком написана или штампана ријеч:
„Remboursement.“

Пошиљућа пошта мора ставити на
бланкети упутничкој ову примједбу:

„Somme encaissée sur l'objet recomman-
dé, ou avec valeur déclarée Nr. . . . .
provenant de . . . . .
à l'adresse de . . . . .
Fcs.

Droits postaux . . . . .
Différence correspondant au montant de
ces mandats Fcs.

Члан 5.

Одредбе, које се односе на промјену
упутница поштанских, прихтејују се онима
упутницама, које су издате за ликвидацију
пошиљача са доплатом, изузимајући ако
оне остану непредате, не повраћају се
нити се новац повраћа, али остају на рас-
положење асимби пошиљуће администрације,
гдје се са истим поступа по одредбама,
које се односе на прописе упутница.

ACCORDO AMMINISTRATIVO

fra il Montenegro e l'Italia

per il servizio postale.

Il Direttore Generale delle Poste e dei
Telegrafi del Montenegro da una parte;

Il Ministro delle Poste e dei Telegrafi
d'Italia dall'altra parte;

Visto gli articoli 20 e 21 della Con-
venzione dell'unione postale universale;

Nell'intento di migliorare e completare
gli accordi che regolano i rapporti fra i due
Stati, hanno convenuto in ciò che segue:

Art. 1.

Tra gli uffici dipendenti dalle Ammi-
nistrazioni contraenti avrà luogo uno scambio
regolare, non solo di corrispondenze ordinarie,
ma anche di corrispondenze raccomandate ed
assicurate, di scatolette con valore dichiarato
e di pacchi postali, si ordinari che con
valore dichiarato.

Gli accennati oggetti, escluse le cor-
rispondenze ordinarie, potranno essere gravati
di assegno e per essi potrà essere anche
chiesta la ricevuta di ritorno (avis de récep-
tion).

E in facoltà di ciascuna delle due
Amministrazioni di ammettere indipendentemente
dell'altra, il recapito per espreso di
tutte, od alcune categorie di tali oggetti.

Saranno attivati inoltre il cambio dei
vaglia internazionali sia ordinari che telegra-
fici, con o senza ricevute di ritorno (avis de
payement), il servizio delle riscossioni di
titoli per conto di terzi ed il servizio delle
associazioni ai giornali.

Art. 2.

Tutti i servizi di cui nel precedente
articolo 1. saranno sottoposti alle condizioni,
alle formalità ed alle tasse in vigore nell'
unione postale universale, salvo quanto sta
diversamente indicato negli articoli seguenti.

Art. 3.

La somma massima degli assenti sulle
corrispondenze, comprese le scatolette con
valore dichiarato, o sui pacchi postali, sarà
di Lire 1000.

Gli oggetti gravati di assegno dovranno
portare sull'indirizzo:

a) L'annotazione „Remboursement“
manoscritta oppure stampata sopra una
etichetta;

b) L'indicazione dell'assegno espresso
in franchi e centesimi;

c) Il nome e l'indirizzo del mittente.
L'ammontare dell'assegno deve essere
scritto in tutte lettere, in caratteri apparis-
centi latini ed in lingua francese, e ripetuto
in cifre arabe senza raschiature né sovrappo-
sizioni.

Art. 4.

Eseguita la consegna dell'oggetto di
corrispondenza gravato di assegno, l'ammon-
tare di questo, diminuito della tassa del vaglia
e di un diritto fisso di 10 centesimi, sarà
convertito in un vaglia internazionale ordinario
postale, avente in testa la parola manoscritta
o stampata „Remboursement.“

L'ufficio deve apporre sul talloncino
del vaglia un'annotazione avente la seguente
formula:

„Somme encaissée sur l'objet recom-
mandé ou avec valeur déclarée Nr. . . . .
provenant de . . . . .
à l'adresse de . . . . .
frs.

Droits postaux . . . . .
Différence correspondant au montant de ce
mandat Frs.

Art. 5.

Le disposizioni relative al cambio dei
vaglia postali saranno applicabili a quelli
rilasciati per la liquidazione degli invii gra-
vati di assenti, salvo che quando siano caduti
in rifiuto, non saranno rinvii e rimborsati,
ma resteranno a disposizione dell'Ammini-
strazione del paese d'origine dell'oggetto
assegnato, ove saranno trattati a tenore delle
disposizioni relative alla prescrizione dei
vaglia.

Пошиљућа управа записаче је у рачун
упутница примајуће управе на основу
једне изјаве, која ће морати носити нужне
податке.

Члан 6.

Предмети са доплатом, које са поште
не дигну њихови адресанти у року од 7
дана, не урачунавајући овдје дан доласка,
повраћају се пошиљућој пошти, која их
повраћа пошиљачу.

Предмети, које адресант не хтједне
примити, повраћају се одма.

Члан 7.

Тежина мостара не смије прећи 350
грама.

Члан 8.

Службене кореспонденције, које се
размјењују између управа и пошта обично
земају шаљу се бесплатно по постојећим
правилима међународног поштанског савеза.

Члан 9.

Осим онога што горњи параграф пред-
виђа, бесплатно пошиљање, ограничава се у
Италији на обичне и препоручене кореспон-
денције послане са уредним обиљежјем кан-
целарије Њ. Кр. В. Краља и Краљице; Њ.
Кр. В. Принца и Принцесе Италијске, Мини-
старства, Канцеларије Кр. Куће, политич-
них власти, дипломатских и консуларних
представништва црногорских адресирање
Књаза Црногорског, Његовој Свијетлој
Фамилији, Њ. Царсковој власти и
дипломатским и консуларним представниш-
твима црногорским.

Исто бесплатно пошиљање обичних и
препоручених кореспонденција ограничава
се у Црној Гори ако су послате са уредним
обиљежјем канцеларије Њ. В. В. Књаза
и Књагиње; Њ. В. Књаза Папљедника,
Министарства, размијучи и Управу Кња-
жевскога Двора, властних и представништва
дипломатских и консуларних италијанских
на адресу Краља Италијанскога, Његове
Свијетле Фамилије, власти италијанских и
представништва дипломатских и консулар-
них у Италији.

Члан 10.

Обије управе побринути ће се, да од
времена на вријеме, по могућности уреде
што скорорије отпаву обичних и препо-
ручених пошиљача у отвореним завојима
за транзит преко Аустро-Угарске, а у
затвореним завојима по италијанским па-
робродима.

Шаржирана писма и кутије са оза-
наченом вриједношћу шаљуће ће се само
преко линије „Бриндизи“ по паробродима
друштва „Пулџа“ који крећу свако 15 да-
на из те вароши.

Члан 11.

Измјена поштанских пакета са или
без доплате, са или без означене ври-
једности, извршивати ће се транзитом пре-
ко Аустро-Угарске или директно преко
италијанских пароброда.

Пакети ће се шаљати са првим или
овим задњим путем по таксама, које за који
од ове два пута пошиљач платио буде.

Обије управе одређују своју измје-
њујућу пошту за њихов саобраћај директ-
ним путем.

И за пакете сума доплате треба да
буде изражена у францима и сентимима.

Члан 12.

Уплата једне упутнице не може прећи
суму од 1000 франка.

Члан 13.

Службене упутнице, које се односе
на поштанску службу не подврђају се
никаквој такси.

Члан 14.

Управа пошиљуће земље јамчи управи
примајуће земље за сума поштанских упут-
ница, уплаћених код њених пошта, а испла-
ћених за њен рачун код пошта друге управе.

Исплата главних рачуна извршава-
ће се у францима и сентимима, са групама
новаца или са камбјалима кратке исплате,
које се исплаћују у италијанским варошима
или у Паризу.

L'Amministrazione stessa ne addeberà
sul conto dei vaglia l'Amministrazione cor-
rispondente, in base ad una dichiarazione
contenente i dati necessari.

Art. 6.

Gli oggetti gravati di assegno, non
ritirati dai rispettivi destinatari entro il
termine di 7 giorni, non compreso il giorno
di arrivo, saranno rispediti all'ufficio di origine
e restituiti al mittente.

Questo rinvio avrà luogo immediatamente
per gli oggetti rifiutati dal destinatario.

Art. 7.

Il peso massimo dei campioni sarà di
350 grammi.

Art. 8.

Le corrispondenze di servizio cambiate
tra le Amministrazioni e gli uffici di posta
dei due paesi saranno ammesse in franchigia,
giusta le norme vigenti nell'Unione Postale
Universale.

Art. 9.

Oltre quanto è stabilito nel precedente
articolo 8. è accordata la franchigia postale
alle corrispondenze ordinarie e raccomandate
imposte nel Montenegro, con regolare contras-
segno, dai Gabinetti delle L. L. A. A. il
Principe e la Principessa e di S. A. il Prin-
cipe Ereditario, dai Ministeri, compresa l'
Amministrazione della Corte Principesca, dalle
Autorità Prefettizie e dalle rappresentanze
diplomatiche e consolari italiane all'indirizzo
del Re d'Italia, della Sua Augusta Famiglia, delle
Autorità Governative italiane e delle rappre-
sentanze diplomatiche e consolari nell'Italia.

La franchigia stessa è accordata alle
corrispondenze ordinarie e raccomandate im-
poste in Italia, con regolare contrassegno, dai
Gabinetti delle L. L. M. M. il Re e la Regina,
e delle L. L. A. A. R. R. il Principe e la
Principessa di Napoli, dai Ministeri, compreso
quello della Casa Reale, dalle Autorità Pre-
fettizie, e dalle rappresentanze diplomatiche e
consolari Montenegrine all'indirizzo del Prin-
cipe del Montenegro, della Sua Augusta
Famiglia, delle Autorità governative Monte-
negrine e delle rappresentanze diplomatiche e
consolari nel Montenegro.

Art. 10.

Le due Amministrazioni provvederanno,
secondo le circostanze, al pronto avviamento
delle corrispondenze ordinarie e di quelle
raccomandate, allo scoperto del tramite del-
l'Austria-Ungheria, ed in pieghi chiusi per
mezzo dei piroscafi italiani.

Le lettere assicurate e le scatolette con
valore dichiarato avranno corso esclusivamente
in pieghi chiusi per la via di Brindisi, a
mezzo dei piroscafi della Società „Puglia“ in
partenza quindicinalmente da quel porto.

Art. 11.

Il cambio dei pacchi con o senza
assegno e con o senza dichiarazione di valore
ha luogo per tramite dell'Austria-Ungheria o
direttamente coi piroscafi italiani.

I pacchi hanno corso per l'una e l'
altra di tali vie a seconda che i mittenti
pagano la tassa di trasporto per ciascuna di
esse stabilita.

Le due Amministrazioni designano il
proprio ufficio di cambio nelle loro relazioni
per la via diretta.

Anche per i pacchi l'ammontare degli
assenti deve essere espresso in franchi e
centesimi.

Art. 12.

Il limite massimo dell'importo di un
vaglio è fissato a 1000 franchi.

Art. 13.

I vaglia di ufficio relativi al servizio
delle Poste sono esenti da ogni tassa.

Art. 14.

L'Amministrazione del paese di emi-
sione garantisce all'Amministrazione del paese
di destinazione gli importi dei vaglia depositati
negli uffici della prima e pagati per suo conto
dagli uffici della seconda.

I saldi dei conti generali saranno pagati
in franchi e centesimi, mediante gruppi cen-
tenenti moneta effettiva, o mediante cambiali
a breve scadenza, pagabili su piazze italiane,
od anche su Parigi.

Исплата мора слиједити најдаље 30 дана пошле предаје главног рачуна и то без икаквог губитка администрације, којој се дугује, а кад би било трошкова, они падају на рачун управе, која дугује. Ако се исплата рачуна не учини у одређене вријеме, сума исплате даваће годишњи интерес од 5 по сто, почињући од дана којег је изашао рок исплате.

Члан 15.

Вриједност упутнице остаје она коју предвиђа међународни правилник поштанског савеза.

Упутнице, којима рок буде прошао, не могу више бити исплаћене, ако прије не буду поновљене са новим (вриједношћу) роком од стране управе, која их послала буде и ако она не напише на исте ове ријечи: „Visé pour date.“

Обије управе имају право да промијене упутнице, којима буде рок изишао са новим упутницама.

Члан 16.

Телеграфске упутнице шаљу пошиљући уреди на француском језику са формулом, која је утврђена међународним правилником, који се односи на измјену поштанских упутница.

Члан 17.

Како обичне тако и телеграфске упутнице морају бити изражене у францима и сентимима.

Преобраћање црногорског новца у франке и сентиме за упутнице које се из Црне Горе шаљу буду, и преобраћање франака и сентима у црногорском новцу за упутнице, које дошле буду, извршаваће исте црногорске поште, по курсу, који ће сваке три мјесеца одређивати надлежна црногорска власт.

Члан 18.

У мјесечним рачунима, упутнице биће заведене од обије управе у францима и сентимима, а у истом новцу бити ће исплата рачуна међу њима, па било на корист Италији или Црној Гори.

Члан 19.

Упутнице, које се издају служби наплаћивања могу да буду до 2000 франака највише.

Члан 20.

У служби наплаћивања новаца не могу се примати дјелимичне исплате, осим за оне обвезнице за које законодавство Италије или Црне Горе наређује да се новац на рачун примати мора.

Члан 21.

Упутнице, које стоје у зависности службе наплаћивања, могу изнијети највише лира 2000.

Члан 22.

Пошиљачи, који желе да предмети, који су дјелимично плаћени или неплаћени, буду протестирани или предати особама у којима они буду имали повјерења, треба да то изјаве у записак (листа) спроводног листа или предмета.

Л И С Т А К.

О ДУЖНОСТИ БАЧКИЈЕХ РОДИТЕЉА

говорно Ан. Јовићевић, упр. учитељ, на првом родитељском скупу на Ријеци

4 октобра 1898.

Поштовани скупче!

Ево чујте одредбе Школ. Закона; чујте, да је сваки Црногорац дужан школовати своје дијете, колико му у томе околности допуштају. Околности су наше доста тешке, али треба да издржимо, као што смо свагда издржали у немирној рату и одијели вијенац славе. У издржљивости лежи снага, која свакојег човјека доводи до најблагодотворнијег плода. Треба издржати и непожалити труда и мук, да своју дјецу школујемо према захтјеву Шк. Закона и савршеног живота, како не би она код очију остала слијеса.

Школа је, дакле, за то, она даје потребна знања свакоме, ко у њу ради тога дође. Она је наша, а ви сте њени; зато ви и школа треба да радите сложено, да се ваши трудови и радови слажу, исто онако, као што се и захтјев ваши са школским слажу. Као што школа падаје руку оштинарима, тако и они морају њој, и све њезине захтјеве испуњавати, ако желе добити од ње оно, што они изискују. Кад не би школа вама доприносила користи, не би било вриједно, да се тијем светијем именом зове; а када не би ви, као родитељи наших ученика, чинили и испуњавали захтјеве њезине, Шк. Закона и наше, као учитеља наше дјете, онда не би могла школа вршити своју дужност; њој би на путу било сја-

Il pagamento del saldo dovrà aver luogo al più tardi 30 giorni dopo la trasmissione del conto generale e senza alcuna perdita per l'Amministrazione creditrice, restando le spese relative a carico dell'Amministrazione debitrice. Non effettuandosi il pagamento del saldo di un conto nel termine prescritto, l'importo del saldo darà l'interesse del 5 per % all'anno, a datare dal giorno in cui è spirato il detto termine.

Art. 15.

La validità dei vaglia è quella fissata dal Regolamento internazionale dell'unione postale.

I vaglia scaduti non possono più essere pagati, se prima non sieno stati rivestiti di nuova validità dall'Amministrazione che li ha emessi, scrivendovi sopra le parole „Visé pour date.“

Ciascuna delle due Amministrazioni contraenti hanno però facoltà di sostituire i proprii vaglia scaduti con nuovi titoli.

Art. 16.

I vaglia telegrafici sono trasmessi dagli uffici di origine in lingua francese e colla formula stabilita dal Regolamento internazionale relativo al cambio dei vaglia postali.

Art. 17.

Tanto i vaglia ordinari, quanto quelli telegrafici reheranno l'ammontare in franchi e centesimi.

La riduzione della moneta montenegrina in franchi e centesimi per i vaglia in partenza dal Montenegro, e la riduzione dei franchi e centesimi in moneta montenegrina per i vaglia in arrivo, sarà fatta dagli stessi uffici del Montenegro giusta il ragguaglio che ogni tre mesi sarà fissato dalla competente Autorità di quel Principato.

Art. 18.

Nei conti mensili, i vaglia saranno iscritti da ambedue le Amministrazioni per il loro importo in franchi e centesimi e così in franchi e centesimi saranno pagati i saldi in qualunque caso, cioè tanto se essi sono a favore del Montenegro quanto se a favore dell'Italia.

Art. 19.

Nel servizio delle riscossioni l'importo complessivo degli effetti compresi in ciascun invio, potrà giungere a 2000 franchi o ad una somma equivalente in moneta diversa.

Art. 20.

Nel servizio delle riscossioni non sono ammessi pagamenti parziali, salvo per quei titoli, sui quali, secondo la legislazione interna dell'Italia o del Montenegro, sia obbligatoria l'accettazione di acconti.

Art. 21.

I vaglia emessi in dipendenza del servizio delle riscossioni possono raggiungere l'importo massimo di L. 2000.

Art. 22.

Gli speditori i quali desiderino che gli effetti non pagati o pagati in parte sieno fatti protestare o consegnare a persona di loro fiducia, debbono dichiararlo nella distinta di accompagnamento dei titoli stessi.

сет неприлика, које ми не би могли савладати, него би нам, сунуше, такве сметње створиле, да би смо врло лако могли клонути и духом и вољом, те би дјеца ваша остала готово оно исто, што су била, кад су и дошла овдје.

Ви желите, да ми вашу дјецу учимо, као своју; да их надгледамо и упућујемо за будући живот; ви од нас захтјевате много; ви захтјевате све оно, што баш и треба, да добијете од учитеља и школе. Но да би школа задовољила и ваше и наше захтјеве, захтјеве Шк. Закона, захтјеве наше драге Домовине и њезиног напретка; да би она могла вјерно вршити своју дужност — захтјев се и од вас нешто. За то нам дозволите, да овдје у кратко изнесемо ту вашу дужност, без које је школски рад и ред врло траљав.

1) *Треба редовно шикљати дјецу у школу.* У школи се свакојег дана чује нешто ново, види нешто, што дјеца нијесу прије видјела; у њој се свакојег дана учи нешто ново, задају се нове лекције. Ако дијете не долази редовно у школу, него због којеквалијет сметња или најпослије својевољно изостаје од школе, онда не може редовно учити све задатке, нићи за дуго постигне оно, што је пропуштено. Сунуше, ако је тај њак још слаба труда и учења, онда одица не може постићи оно пропуштено, а учитељ нема толико слободна времена, да њему једноме понова прича и објашњава. Такав њак далеко изостане у науци, остане иза својијех другова, па чешије пута друге године понавља исти разред. И онда се његовом родитељу крива, можда, на учитеља. Сунуше, за својевољна одсуства подргнуто је свакоје дијете строгој новчаној глоби, од које треба да избјегаје свакоји родитељ, ако не жели кривити знање дјетету а ишање

Такову изјаву морају извршити пошиљачи са истом примједбом на спроводном листу предмета.

Исти пошиљачи могу изјавити, којој ће особи бити предате те обвезнице од стране уреда примачује ради протеста; у противном случају примачуја пошта предаје их једном чиновнику, којему она хоће и који може подићи протест у границама постојећег закона у Црној Гори или Италији.

Послије једне такве предаје уговарајуће Управе остају једна према другој и обије према пошиљачу лишене сваке одговорности или даље какве обавезе.

Члан 23.

У спроводном листу пошиљачи треба да се обвезу да ће исплатити управи, која буде учинила протест, све трошкове, које она у ту сврху учинила буде.

Члан 24.

Трошкови једног протеста морају се послати пошиљућој пошти са једним рачуном уз протестиране обвезнице.

Овај рачун, који ће се сматрати као једна облигација за наплаћивање новаца, мора имати тачно следеће означавање:

- а) доходак који треба да се плати званичнику, који буде учинио протест;
- б) суму франкирања или препоручених завоја, који садржавао буде протестиране обвезнице, — ову суму и све потребите трошкове за протест издати ће унапријед пошта, којој у дужност спада да намири новац таквих обвезница;
- в) такву упутнице која ће се шикљати заустопице од уреда пошиљача за исплату износа исте приближенке, сунуше 10 сентима као такву одређену за намиру новаца;
- г) такву марака која се је морала примјенити на протестиране обвезнице.

Члан 25.

Поштански уреди двају управа примаће и вршиће узajамно претплате на листове, који излазе било у једној или другој држави.

Управе ће једна другој доставити списак листова, који излазе у дотичној земљи, уједно са цијеном, која не смије бити већа него ли за претплатнике у дотичној земљи. Ипак цијени претплате могу се додати пристojбе транзита.

Члан 26.

Размјењујуће поште, преко којих ће се вршити служба претплате на листове јесу следеће:

- За Италију:
Министарство Пошта и Телеграфа у Риму.
- За Црну Гору:
Главна Управа Пошта и Телеграфа на Цетињу.

Члан 27.

За закључак тромјесечних рачуна, који се односе на службу претплате на новине одређен је датум 20. првог мјесеца сваког триместра.

себи. Кад је вријеме лијепо и кад се икакво може доћи, треба шикљати дјецу у школу, а не да их мала сметња омете и спријечи им долазак. Кривите себе, а не учитеља, ако ваше дијете због честог одсуствовања слабо учи, и ради тога понавља разред. Дакле, не заустављајте дјецу код куће без велике нужде, као болести или сасвијем ружна времена, јер тијем не чините добра ни себи ни њима, него штету себи и њима.

2) *Треба дјецу држати чисто.* Многи родитељи шикљу дјецу у школу сасвијем нечисту, колико да дома воду купују. То није лијепо ни за њихову дјецу ни за њих, јер се даје мислити: да се такви родитељи мало старају око своје дјете, да су и они опрезни у нечистоћу, као и њихова дјеца, да немају укуса о чистоти, нићи да знаду, како нечистоћа врло рђаво учне на људски живот и здравље, особито на правилно развијање тјелеснога здравља код дјете. Сунуше, од нечестог дјетета замиру и остала дјеца; не додирују се ни њим, бојећи се, да се из њега не напуне какве нечисти. За то се оно једно дијете либи, као да је оно што томе криво; док оно томе није ништа криво, јер оно носи оно, што му се да, — оно не може заповиједати у кући. Томе су криви родитељи, нико више, њихова немарност или непојмање чистоте. Грехота је, да у данашње вријеме има таквијех, који не знаду рђаво својства нечистоће! Ми вапој дјеци говоримо о чистоти; ми им наређујемо, да се држе чисто, не само тијело, него и аљине на себи; али шта ћемо им ми, кад нам у школу дођу обрљани и неочешљани? Ми овдје немамо ни перине, ни сапуна, ни чешља; а грета нам се чини кажњавати их због нечистоће хаљина; а није ни право њих, јер се и не може то приписати њима у грех, него њиховијем роди-

Tale dichiarazione deve essere fatta dagli speditori mediante analogha annotazione sulla distinta che accompagna i titoli.

Essi speditori sono anche in facoltà di designare la persona alla quale i titoli debbono essere consegnati dallo ufficio di destinazione per il protesto, in difetto di tale indicazione il detto ufficio consegna gli effetti ad un ufficiale pubblico di sua scelta, competente a levarne il protesto con le norme stabilite dalla legislazione interna del Montenegro o dell'Italia.

Dopo tale consegna però le due Amministrazioni rimangono sia l'una verso l'altra, sia di fronte agli speditori, esonerate da ogni responsabilità od obbligo ulteriore.

Art. 23.

Nella distinta di accompagnamento i mittenti debbono inoltre obbligarsi a rimborsare all'Amministrazione che ha fatto eseguire il protesto, tutte le spese all'uopo occorse.

Art. 24.

Le spese di protesto debbono risultare da una nota da farsi pervenire all'ufficio di origine, unitamente ai titoli protestati.

Questa nota che è considerata come un effetto da riscuotere deve avere l'indicazione precisa:

- a). Delle competenze dovute all'ufficiale pubblico esecutore del protesto;
- b). Dell'importo della francatura e della raccomandazione dei pieghi contenenti i titoli protestati, importo che, come tutte le altre spese occorrenti per il protesto, è anticipato dagli uffici incaricati dell'incasso di quei dati titoli;
- c). Della tassa del vaglia da emettersi successivamente dagli uffici di origine degli effetti, in rimborso dell'ammontare della nota medesima, più i 10 centesimi del diritto fisso di riscossione;
- d). Della tassa di bollo stata applicata sui titoli protestati.

Art. 25.

Tutti gli uffici postali delle due Amministrazioni accetteranno ed effettueranno reciprocamente abbonamenti ai giornali pubblicati sia nel proprio paese sia all'estero.

Ciascuna Amministrazione comunicherà all'altra l'elenco dei giornali del proprio paese coi relativi prezzi d'abbonamento, i quali non potranno essere superiori a quelli che sono imposti agli abbonati dell'interno del paese.

Tuttavia al prezzo di abbonamento, potranno essere aggiunti i diritti di transito.

Art. 26.

Gli uffici di cambio per mezzo dei quali deve effettuarsi il servizio delle associazioni ai giornali sono i seguenti:

- Pel Montenegro:
Direzione Generale delle Poste e dei Telegrafi — Cattigne.
- Per l'Italia:
Ministero delle Poste e dei Telegrafi — Roma.

Art. 27.

Per la chiusura dei conti trimestrali relativi al servizio delle associazioni ai giornali, è fissata la data del 20 del primo mese del trimestre.

тељима. Од вас се захтјева, да својеки настојавате: да ваша дјеца имају ред у дизању и лијегању, у наређивању и кретању у школу; ви треба да им дајете чисте хаљине, ма биле и окрпљене; ви треба, да их оперете, окрпите и уредне у школу спремите. Немојте ни помислити: да може родитељ бити друкчији од свога дјетета, у погледу чистоте. Не; какво је дијете, онакав му је и родитељ; ако родитељ љуби чистоту, љуби је и дијете; ако је родитељ обучен у њој, обучено је и дијете. За то не допуштајте, да ваша дјеца долазе нечисти, ушљива, обрљана и гадом замазана, јер то за вас није похвално.

3) *Треба дјеци дати све оно, што им је за школу и школовање нужно.* Највише су дјетету нужне књиге; без њих не може научити све задатке, па мора рахати и изоставати у науци. За тијем му треба карта и мастило, таблица, перо и ланце, да се учи, да пише, да рачуна, да биљежи задатке, из којих је последице учити. Све, што дјетету течајем цијеле године недостаје, треба му купити, треба му навалити, како ни у чему не би оскудијевало. Немојте рећи, да вам дјеца троше много карте, овога или онога! Ако им скратите шта од онога, шта им треба, скратите им и од онога, због чега баш и долазе у школу, скратите им од знања, којег никад није много или одвише, шта га је свагда мало. Не закртите им ништа, што им је потребно, јер им тијем поштеате трпе по њиховом путу.

4) *Треба доћи у школу и сваки родитељски скуп, а тачко и онда, кад се дјеца читају мјесечне биљешке њихова рђа, труда и владања.* Дакле треба да дођете, да се разговоримо и посавјетујемо о напретку ваше дјете. Рђаво би било, кад вас не би занимала школа и њен рад, ваша дјеца а

Члан 28.

Црногорски листови одређени за Италију морају бити упућени на претплатнике, а не на примајуче поште.

Италијански листови за Црну Гору бити ће адресовани на поште Књажевске.

Члан 29.

Кореспонденција, која се односи на извршење разних служба, а особито она, која се односи на накнаде, на претплате листова, на разрачунавање и т. д. измењивати ће се између објектне управе.

Затраживање повратка и поправке адресе и потраживање кореспонденција, а тако и обзавења поштанских пакета повраћених и продатих због квара њихове садржине, бити ће измењени директно између пошта, које једна другој такве предмете шиљале буду.

Члан 30.

Законодавне одредбе и правила унутрашња објекта држава извршавају се у свему ономе што није предвиђено овим уговором.

Члан 31.

Овај уговор стати ће на снагу 1. Новембра 1898 и остати ће пуноважен све док се не откаже, што могу учинити обадвије управе кад буду хтјеле; оне пак задржавају себи право да могу кад хоће учинити промјене, које буду нашли за нужно.

У случају отказа, овај уговор престаје да важи годину дана последије доставе једног таквог акта о отказу.

Уговор учињен у дуплом оригиналу и потписат у Риму 13. Септембр. 1898. а на Цетињу 18. Октобр. 1898.

Главни Управитељ Црногорских Пошта и Телеграфа:

М. П. Ш. ПОПОВИЋ.

За Министра Италијанских Пошта и Телеграфа:

М. П. ЛУИЋИ КАПАЛДО.

Art. 28.

I giornali Montenegri a destinazione dell'Italia debbono essere diretti a nome degli associati e non agli uffici postali di destinazione.

Qelli Italiani a destinazione del Montenegro sono inviati invece all' indirizzo degli uffici di quel Principato.

Art. 29.

La corrispondenza relativa alla esecuzione dei vari servizi e specialmente quella che riguarda questioni di indennità, abbonamenti ai giornali, di liquidazione di conti ecc. sarà cambiata tra le due Amministrazioni centrali.

Le domande di rinvio, e correzione d' indirizzi e di ricerca di corrispondenze, e gli avvisi per i pacchi postali o rifiutati o venduti per deperimento del contenuto, saranno cambiati direttamente tra gli uffici postali che si sono trasmessi gli oggetti in questione.

Art. 30.

Le disposizioni legislative e regolamentari interne di ciascun paese restano applicabili in tutto ciò che non è previsto dal presente Accordo.

Art. 31.

Il presente Accordo sarà messo in vigore a datare dal giorno 1. Novembre 1898 ed avrà una durata indefinita, salvo il caso di disdetta, che ambedue le parti si riservano la facoltà di dare in qualunque tempo; come ugualmente si riservano di potersi apportare in qualunque tempo le modificazioni che di comune consenso giudicheranno necessarie.

In caso di disdetta l' Accordo stesso cesserà di avere effetto un anno dopo la notificazione di tale atto.

Fatto in doppio originale e firmato in Cettigne li 18 Ottobre 1898 ed in Roma li 13 Settembre 1898.

Il Direttore Generale

delle Poste e dei Telegrafi del Montenegro

L. S. S. Popovich.

P Il Ministro

delle Poste e dei Telegrafi d' Italia

L. S. Luigi Capaldo.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 16 октобра.

Посјета њемачког Цара у Цариграду и савремени одлазак турске војске са Крита остаје најважнијим савременијем политичкијем догађајем у Јевропи. Четири велосиле, које су остале на Криту, да му даду самоуправу, и без Њемачке и Аустрије, успјеле су да то постигну без нарушења мира. Али да са онима шестотина најновијих грчкијех невинијех жртава, и надајмо се — посљедињих, није пала која десетина и шглескијех жртава, одиста не шћаше заход турске власти са Крита у таквој свјетлости открити моћ

чула и видијела. Тијем ће дјеча богатити своје знање, и неће узалудно школ. праг претирати. Не заборавите ово, јер је ово један од најповољнијих услова, који благоволно утиче на успјех школе и дјече.

Напомињући вам ово, не заборавите, да је с напретком школа тијесно скопчан и напредак народа; гдје напредују школе, ту напредује и народ. За то се сјетите, да сте и ви, као родитељи нашијех ученика, дужни вршити своју дужност према школи, ако хоћете, да од ње имате ону корист, коју тражите и ви и сваки на свијету.

Школа је расадница знања и науке; школа је извор свјетлости и видијела. Рекли су стари: „Боље је знати, него имати.“ Ето, дакле, ко зна, он може стећи и имати, а ко не зна, он може и царско благо потрошити и без њега остати. А знање се најприје започиње теки у школи, у овом светом храму, који свакога у себе прима, свакога објеручке грли, свакоме врата отвара и сваком знање даје, само ко то од ње захтјева.

Захвалити вољи Свевшњег и непролијењеном старању Његовог Височаштва Господара, данас у сваком нашем племену цвјета основна школа, у којој се учи наша младеж, да буде од користи себе и својој Домовини — на славу Божу, а надику нашем Узвишеном Господару, који днени и ноћи размишља о нашем напретку. За то из дубине срца и душе клињимо: да живи наш омилени Господар Књаз Никола! Живно!!!

Цара Вилхелма на његовом путу у Цариград и Палестину....

У овом ријешењу критскога питања Италију је допало да игра улогу, која јој част наноси. Удаљени се од својијех савезница, Њемачке и Аустрије, она се придружила старијем покровитељкама грчкога народа, Русији, Француској и Инглеској, и схваћајући како треба националне грчке аспирације, као држава коју су јучер националне аспирације створиле, она је предњачила и Инглеској, и Француској и Русији.

Колико ће грчки народ остати обвезан Италији, толико се сви балкански народи имају радовати овој улози Италије у критском питању, као очевидном доказу, да се она повратила са неприродног јој пута, којијем је била ударила у тројноме савезу на велику своју штету материјалну и моралну, и ми је можемо одсле још већијем поуздањем рачунати међу наше пријатеље у даљем рјешавању питања, која сачињавају велико источно питање.

Петроградско „Н. Времеја“ говори о посљедњем покушају Порте, да на Криту задржи бар у једној тврђави своју посаду у знак врховне власти Султанове, који су четири велосиле одлучно одбиле, вели: „Будући аутономни положај Крита неће ни издалека наликовати аутономном положају острва Самоса, на ком Турска држи малу посаду без противљења тамошњег грчког становништва. Тако звањ Књаз Самоски није него турски чиновник, ког Порта бира и поставља, без икакве контроле држава, које су заинтересоване у источнојем питањима. Будући управитељ Крита, напротив, биће изабраник овчијех држава са одобрењем Султана, а у случају потребе и без његовог одобрења. До његовог наименовања привремено ће управљати острвом адмирални јевског бродовла који се налази на Криту. У таквијем приликама турска посада на острву не би имала никаквога смисла. Јемством, да ће се острв, који се сада ослободио од фактичке турске власти, ипак сматрати под врховном власти Султановом, остају за сада државе, које су узеле на себе аутономну организацију Крита, а капије — генерал-гувернер, кога оне поставе. То би имало задовољити и Порту и критске мусулмане. Критско питање може се тако сматрати коначно ријешенијем што се тиче даљијех односа острва са Турском. Сада долази на ред установа аутономије, околу које ће требати не мало времена и труда. Могуће је, да четири државе нају потребитијом да за које вријеме одложе постављање на Криту генерал-гувернера, ког су оне изабрале. То одлагање може бити изазвано не само колебањем Султановијем да призна постављеног кандидата, него и жељењем да се критски Хришћани убједи, да народност њиховог будућег гувернера не показива склоност држава, које су га изабрале, да прије или послје допусте присаједињење Крита са Грчком. Ова народност у очима влада, које дијеле погледу Русије на кандидатуру Краљевића Ђорђа, мора бити само гаранцијом грчком становништву на Криту постојане и потпуно искрене заштите њиховијех интереса у случају сукоба са интересима мјеснијех мусулмана, као и гаранцијом да се већ не може ни мислити о повратку острва под непосредну власт турску.“

Што се тиче успјеха садашњег путовања Цара Вилхелма, „Н. Времеја“ сасвијем уздржљиво вели, да се нема никаквог повода држати, да он сматра вријеме, које је изабрао за свој пут, потпуно угоднијем у политичком обзиру, па завршује: „Цар Вилхелм врнуће се у Њемачку по свој прилици потпуно задовољан живописнијем утисцима са свога путовања, али трудно да ће он са

собом повијети убјеђење, да је он постигао све оне политичке сврхе, о којијема је таквом ревношћу говорила до ту скоро њемачка официозна штампа.“

Овдје руски лист мисли одиета на ту непријатну околност, што је Турска била приморана ултиматумом четири велосиле, да остави Крит, баш у часу кад је Цар Вилхелм долазио у Цариград, као моћни пријатељ Турске; али што се тиче материјалнијех интереса Њемачке, опште је мишљење, да ће их ова друга посјета њемачкога Цара у турској престоници још боље подржати и обезбједити им све више успјехе. Што више, сумња се, да ће Султан уступити Њемачкој и једно пристаниште на обалама Малезије. Зато петроградске „Новости“, говорећи о успјесима њемачке политике у Турској, овако завршује: „Треба ли још доказивати, да су Русија и Француска више него икад дужне бити, да сачувају своја неклјучива права и интересе на Истоку? Ако се не узможе предупредити територијални прираст Њемачке на рачун Турске, то бар требаће захтјевати од Турске сличне уступке у корист Русије и Француске, као што је то било у Китају. Њемачка политика у Турској нема сентименталности. Она је грубо реална, па ни Русија ни Француска не треба да изостају иза Њемачке.“

Други догађај у политичком свијету, што је данас на дневном реду, то је путовање грофа Муравјева, руског министра иностранијех дјела, који је био у Паризу, и сада преко Беча путује у Ливадију, гдје ће наћи свога Господара.

Гроф Муравјев био је у Паризу дочекав срдачно и од министара и на Двору Пресједника Републике, као што и приличи министру иностранијех дјела француске савезнице. Руски листови уздржавају се говорити о тој посјети, премда она у овом часу мора имати велике политичке важности. Прије свога, обзиром на данашње унутрашње мутно стање у Француској, којијем Русија не може бити задовољна, ова посјета не може бити без значаја. Ако ништа, ту је доказ, да Русија није охладнела према Француској, услед њеног унутрашњег положаја, као што се то мишљење ширило по јевропској штампи.

Друго, органи француског јавног миљења са великом бригом, да не речево узнемирењем, примили су руски предлог о разоружању, који би се имао претрести на међународној конференцији. Француска је штампала једнодушно одговорила на тај предлог: „Ми смо се радовали савезу са Русијом, јер смо у том савезу назирали снагу, да опет добијемо провинције, које нам је Њемачка отела; а сад од једном Русија предлаже разоружање, које оставља status quo у Јевропи!“ И ту гроф Муравјев имао је да умири француске државнике.

Наравна ствар, па јавност неће излазити, на који је начин руски државник умирио француске; али је факт ту, да је посјета грофа Муравјева у Паризу показала, да између Русије и Француске постоје пређашњи пријатељски односи, и послје вишереченог руског предлога, и у пркос унутрашњем мутном положају републике.

Из Париза у Ливадију пут води преко Беча, али да се не би узело, да се гроф Муравјев у Бечу само одмарао на том путу, бочки и пензански листови употребљавају сву рјечитост, како ће борављењу руског државника у аустријској престоници дати што виши политички значај. Ту се наводи, како је Цар Франц Јосиф прекинуо своје борављење у Угарској и похитао у Беч; тако исто гроф Голуховски из Гали-

НЕ СЛУЖБЕНИ ДНО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— Књажевска Фамилија од одјеле бави се на Крушевцу, осим Њ. С. Књаза Мирка, који је овдје са својијем наставницима.

— Г. А. Скузес, бивши грчки министар иностранијех дјела и члан парламента, имао је част да буде позван у Двору на објед, и у суботу је крецу са Цетиња.

— Пђа Константиновићка стигла је прошло подјеле из Бугарске.

њихов напредак. Немој који рећи: „Ја нијесам знао, да ми дијете слабо учи. Зашто ми учитељ није казао?“ Ево, ми ћемо свакојега мјесеца читати у овој школи оцјене труда, рада и владања ваше дјече, и то у неђељнијем или осталијем празничкијем данима, кад сваки од вас може лако доћи, без штете домаћег рада. Свагда ћемо вам јавити, кад ће то бити; и ми се надамо, да ће доћи сваки онај, који поље разумје: што је то школа и што је то наука. Дођите, па ћете видијети, како вам уче дјеча. Дођите, ако љубите школу и њен рад.

5.) Треба код куће пажљиво надгледати своју дјечу, и настојивати да и дома уче и раде своје задатке. Ми не можемо свагда бити с вама дјецом; а она морају да и дома уче, и да се онако у свему понашају, како их ми учимо; јер за фајду им је школовање, ако дома галијотају, љењују и ништа не раде, нити имају страха од својијех родитеља. За то треба, да ви настојавате, да код куће раде свој задатак, да се владају у свему, као што доброј дјечи додикује, да не дангубе нити узалуд раздирају ове школске скамије.

6.) Треба да родитеља занима свакодневни рад свога дјестца. Не пропуштите ни једне вечери, а да не питате своје дијете: што је тога дана радило, што је учило и научило, што га је учитељ питао, што му је говорио и причао, је ли дијете знало или не, је ли било кажњено и за чем, је ли било похваљено и за чем. Захтијевате од дјече, и то са родитељском строгишћу, да вам су дужна сваке вечери дати рапорат дневнога рада. То ће корисно утицати на успјех ваше дјече: она се онда морају трудити, да све упамте, што се у школи ради, јер знају, да ће их отац у вече питати за цео рад тога дана, и знају, да ће од оца бити кажњена, ако му не умједну ове казати, што су тога дана од учитеља

ције. По тијем листовима на првом мјесту гроф Муравјев имао је у Бечу да потврди споразум руско-аустријски односно источног питања, који је прошле године био постигнут у Петрограду. Али послје улоге Аустро-Угарске у руском питању поново говорити у руско-аустријском споразуму постигнутом у Петрограду, није озбиљно. На сваки начин, чућемо хоћели што петроградски листови писати о борављењу грофа Муравјева у Бечу.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Богу слава!) Г. Јован Сундечић, наш омиљени pjesник, да дан свога златнога пира, под усликом: „Богу слава!“ дао је одушке својим религиозним и моралним најинтимнијим осјећајима у дивној свјезкој pjesми, која је изашла у задрском „Српском Гласу“ и која овако гласи:

Вагда сам, Боже, — у свакој згоди
Притица к теби: — хвалу ти дая,
Прославља твоје — пресвето име
И теби химне — високе низа;
Падао к твојим — ногама нице,
Пречисте твоје — стопе пелина
И кад ме к теби — појела миса,
Увјек сам чисто — радост ужива;
И к теби духом — кад сам се вео,
Свећ сам пререћан — у души био!...

Данас, о Боже! — након пб вјека,
Кад-но ме с приом — љубави мојом
„Љубав привела — к олтару твоју,
Да нам ти с неба — десницом својом
Благослов спустиш — на вјенце брачне,
И срца опћом — најојни часом;
Пошто смо теби — присегу дали
Поштенним словом — и вјером нашом,
У твојему страху — да ћемо живит
И своје „доже“ — нескриво њивит:

И опет данас — у твојом храму
Пред нашег Спасе — образом часним,
И Богомајке — пречисте Дјеве
Небеским лицем — светим и јасним;
Ево нас сједих, — да своју хариност,
Душевно хариност — теби одамо,
И за све што смо — у свом животу
Имали, ... или — и сад имамо:
Ми захвалимо — једино теби,
Без којег ничег — имали неби!...

Ти Вишњи Оче, — пред чијим оком
Ништа скривена — не може бити:
Сва људска дјела — теби су видна,
Зар се што може — од тебе скрити?...
Ти нашег брака — нескривост видиш
У цјелом нашем — земном животу:
Па очевидно — видимо и ми
Са собом твоју — дивну доброту,
Која нам није — подтећи дала
Ни кад је црна — бјела нас трала.

Вагда кад твоју — некаско помоћ:
Помоћ си нама — обилно пружио;
Кад ли се замке — око-нас плале:
Ти си свјет трга — душманска узга;
Тражиемо наслон, — да одолимо
Нашим јадом: — нијдје га не би:
А вагда и пак, — и штит и наслон
У својем Богу — најосмо себи. —
Вишња Провидност, — на блага мати:
Свукуд нам наше — кораке прати. —

Ох! незахјерни — и свемогући
Господе славе — јаким и силним!
Допусти нама — са страхом, да ти
Молитве наше — глас преумилни
Упоравимо; — ми грјешите твари
Отете грјеху — краљу твог Сина:
Ка' си и доселен, — (до твоје воље),
Призпри на нас — небу с висина;
Дјелци нам срећу — помоћ нам дјелци
Душе и тјела ране нам цјели!...

Пошљи нам свога — божанског Духа,
Да нас на стају — истине пути;
И хранитеља — Аијела, да нам
Шкодно не би — суиостат љути;
Но, да на миру — молећ се теби —
И славећ име — пречудно твоје:
Још ово мало — времиг бића,
И задње дане — и часе своје,
Ми узмогнемо — тихо проведит;
По твојој вољи — живит и ходит!...

Услиши Боже, — кајања наша!
Сазидај срца — чиста у нама:
Ти волиш срца — скрушена, смиерна:
Виде нег миру — и тамњан сами!...
Ти буди нама — крјепост и оклоп,
Угјежа цигла — на смртном часу!
Ох! дај нам, да се — савјешћу мирном
Можемо вагда — овазат твог гласу:
Па, да ти примити — на груд пресвету
Мене и моју — Јеласвету! —

У Котору, 28 сеп. (10 листопада) 1898.

Ј. Сундечић.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 16 октобр.

(Из Митрополије.) Високопреосвештени Митрополит Хаџи-Сава стигао је ономдне из Никшића, и данас је отпутовао преко Вира у Ошњ.

(Пјевачко друштво „Захумље“) На дан рођења Њ. С. Књаза Петра, Великог Војводе Захумског, у Никшићу је омладина установила пјевачко друштво под именом „Захумље“. Радужуји се овој новој просвјетној установи, ми се надамо, да ће она наћи потпору у имућнијем становништву не само Никшића него и читавог нашег Захумља. Што може наша варошка омладина, то је показало подгоричко пјевачко друштво „Бранко“, иза кога, увјерени смо, неће ни „Захумље“ изостати. „Небескиње“ доноси телеграм, којијем је Високопреосвештени Митрополит г. Митрофан преко пресједништва ту лијепу установу поздравно и благословио, и који гласи: „Г. П. Ивановићу — Никшић. Глас, који ми брајавом доставиште, да се је данас управо на рођендан Њ. С. Књаза Петра Великог Војводе Захумског у Никшићу основало пјевачко друштво „Захумље“, врло ме обрадовао. Њ. В. наш Узвишени Господар у Никшићу подиже велику цркву, која ће како својом величином тако и својом архитектичком љепотом прешасти остале цркве по епископјем земљама, за то у тој великој задужбини нашег побожног Владоца нека се лијепом и хармоничном црквеном цјесмом и прославља свето име Божије. С погледом на важност такве свете и племените задаће, којијем друштво на себе узело, оно заслужује особиту моју признателност. Срдачно желећи да то предузеће буде корисно за нашу свету цркву и народ, молим да друштву изјавите мој архијерејски благослов и поздрав“.

Г. Радоје Рогановић саставио је друштву сљедећу химну:

Нек се хори глас Захумски
На све стране епископј свјета,
Са високих са кубета
Никшићскога храма света.

И, нек лети на висине,
Небескоме пријестолу:
Да Бог живи Српски народ
И епископа Књаза Никољу!

И Захумског Војводу,
Петровића Петра Књаза,
Нек Бог живи ради епископј
Среће, части и образа!

И нека се хоре гласи
Уз Оногшт град бијели;
Да час пријед Бог сједини
Српски народ наш цијели!

(Први црногорски младићи у бугарској војеној школи) Г. Ристо Поповић, секретар министарства правде, који је одвео четири наша младића у војену школу у Софији, повратио се са свога пута са најљепшим утисцима братског и искреног пријема. Г. потпуковник Савов, начелник војне школе, држао је ђацима поменуто школе говор, којијем им је представило наше младиће, између осталог рекавши: „Ја се падам да ће те их примити у своју средину братски, јер то они заслужују као синови овог народа, који се борио за наше ослобођење, — онога народа који нам је дао примјер јунаштва,“ па је свој говор завршио с усликом: „Да живи Књаз Црногорски Никола I! Да живи Књаз Фердинанд!“ А 440 младијех Бугара, будућих официра, громогласно ускликнуше „Ура!“

(Вријеме.) Послје великијех кнша и олуја, од прошлог петка уживамо прелијепо вријеме.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

БЕЧ, 10 октобра. — Стигао је гроф Муравјев дочекав послаником Капнистом и аустроугарскијем послаником у Петрограду Лихтенштајном, и одсио је у руском посланству.

ЛОНДОН, 10 октобр. — У Портсмуту на шкварима радња слиједи нормална. Данас је стигла наредба, да се не отпочиње поправка ни једног брода, која не може бити довршена кроз 48 сати. Ова се наредба сматра значајном.

А.ЛЕКСАНДРИЈА, 10 октобр. — Баратијор, који носи извјешће Марпаново, полази у Париз на истом параброду, на ком иде у Лондон Киченер.

ЦАРИГРАД, 10 октобр. — Велики везир добио је ред Црног Орла; такођер је Цар Вилхелм одликовао све великодостојнике. Немачка Величанства посјетили су цамију св. Софије, акламирали од народа, и дочекали од многобројнога свештенства.

БЕЧ, 11 октобра. — Цар је примио Муравјева у подужој аудијенцији.

ЦАРИГРАД, 11 октобра. „Сабат“ доноси pjesма и чланака поводом рођендана немачке Царице, у којијема изражава жеље свијех мусулмана. Немачка Величанства отпутовала су испраћена истијем почастима, као што су дочекала. Султан их је испратио у гала-кајићу, опротивиши се с чинма најсрдачније, уз велико овације становништва.

БЕЧ, 12 октобра. — Цар је отпутовао у Будапешту.

ШЕРБУРГ, 13 октобра. — По наредби министра мрнарнице сјутра ће доћи у Шербург велики број војске.

ПАРИЗ, 13 октобра. — „Хавас“ опроврга узнемирујуће гласове о француско-инглескијем односиима и о извазреднијем ратнијем припремама.

БЕЧ, 13 октобра. — Муравјев креће сјутра.

ПАРИЗ, 14 октобра. — Пред парламентом је била велика демонстрација. Уапшено је 150 особа. Сједница у парламенту бурна. Министар ратни генерал Шануан у парламенту дао оставку. Сједница је обустављена и Брисон је одио да саопшти Пресједнику Фор у оставку ратног министра. Кад се сједница наставила Риба је предложио дневни ред повољан влади, који је био примљен са 558 гласова против 2. Махи је предложио амандман, који позивље владу да учини крај нападајима на војску. Брисон није пристао, а камара је примила са 296 гласова против 243. Предлог социјалистички, да се изјави влади повјерење, био је одбијен са 286 гласова против 254. Министри су изашли из камаре и поднијели Пресједнику републике своју оставку, која је била примљена.

БЕЧ, 15 октобра. — Полуховски отпутовао је у Галицију. Одбор за компромис са Угарском завршио је расправу, одбивши предлог немачки са 21 против 13 гласова. Компромис је усвојен са 31 против 11 гласова.

ПАРИЗ, 15 октобра. — Фор је примио Лубета и Дешапола са потпресједницима парламента. Многи спољни имена Рибота и Фрајсине-та као будућег министра пресједника. У Паризу је потпуна тишина.

КАНДИЈА, 15 октобра. — Турска војска отпутовала је данас. Остатак од 400 момака кренуће што прије.

СОФИЈА, 16 октобра. — Сабрање је отворено престоном бесједом, која констатира пријатељске односе са суверенском државом као и са осталијема државама. Изражана дубоку благодарност рускијем Величанствима за дочек књажевске фамилије, и увјерење да иста благодарност испуња бугарски народ и његове преставнике. Даље тврди, да ће дочек, који му је приуговитио Господар јуначког црногорског народа, остати у трајној успомени.

ПАРИЗ, 16 октобра. — Фор је понудио Дипија да састави нови кабинет. Дипи ће сјутра одговорити.

ЛОНДОН, 16 октобра. — Сализбери је данас конферирао са францускијем послаником.

КУГА У БЕЧУ.

БЕЧ, 10 октобра. — Један послужитељ бактериолошког института умро је усљед инфекције при покушајима са бакцилима индијске куге.

Др. Милер и једна боничарка, који су пазили болесника, такођер су се разболели од куге. Стање обојице врло озбиљно. Друга боничарка и један послужитељ бактериолошког института пренесени су у заразну бошницу из предумиљаности. Узете су строге мјере да се не распростре зараза.

БЕЧ, 11 октобра. — Никакве промјене у стању болесника. Код сумњивијех, који се строго пазо, још није констатирани ни један тенки симтом.

БЕЧ, 11 октобра. — Др. Милер је умро.

БЕЧ, 12 октобра. — Стање боничарке све исто опасно. На сумњивијема није се појавио још шикаван симтом. Нада је да ће се куга ограничити на досадашњијем жртвима.

БЕЧ, 13 октобра. Стање друге боничарке погоршило се. Сви су други добро.

БЕЧ, 14 октобра. — У рајхсрату на интерполацију о куги, Тун је одговорио, да су узете строге мјере, и да се мирно може гледати у будућност.

БЕЧ, 15 октобра. — Стање боничарке све исто. Боничару Хохегеру температура повећана, причестио се, али код њега се није нашао ниједан бакцил од куге. Остали сви добро.

БЕЧ, 16 октобра. — Стање боничарке без промјене. Боничар Хохегер не показује бакциле од куге. Остали сви добро.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

При овој тенкој жалости, која нас изненадно задеси, смрћу нашег никад непрежаљеног мужа односно таста, дједа и прајдеда

МИЋА ЖУТКИЋА,

не можемо пропустити, а да најтоплије не благодаримо ошцијема, који на пусти глас похитане, настојећи да нас утјеше и олакшају тенку бол, као и ошцијема штоганијема суграђанима који без разлике вјере и сталежа својим присуством увеличашо сировод, особито благодаримо: Пречасном мјестном Свештенству, и Угледном Опшнском Управитељству и преставницима грађанскијех власти.

Котор, 3/15 октобра 1898.

Рука удова Жутковић, супруга; Ђорђе Жутковић, зет, за се и осталу родбину.

ОБЈАВА.

Са овим се износи на јавну продају до 1 Јануара идуће 1899 год. двије једнокатне куће Мила Јанкова Думовића, постојеће једна до друге у линији главне улице у оид. новој вароши код Врбе, ограђене по новом плану; једна је дугачка 11 метара са зидовима, има 4 сухоте (собе), и за истом 4 тезе и припадајућу башту, друга је дугачка 10 а широка 5 метара и 30 цм. са 2 сухоте и припадајућом баштом за мирну његових дугова. Такође исто, износи се на продају и кућа једнокатна Гордана Марково Думовић у исту линију главне улице нове вароши, са 2 сухоте, дугачка 11 а широка 7 метара са зидовима и припадајућом баштом до истога дана као и горње двије.

Ко би желлио поменуто куће купити, нека се пријави на 1 Јануара идуће године у овој Управи, кога ће се дана уступити понудиоцу највише цијене.

Цетиње, 15 октобра 1898.

Број 1907.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.